

La prosa elegant i juganera

Després de la mort recent de Teresa Pàmies, nascuda a Balaguer el 1919, el relleu de les dames que escriuen en català voleia enlaire, pel que sembla. Exactament, pels aires de les terres de Ponent –si hem d’anomenar d’aquesta manera les comarques de la conca del Segre o de la variant nord-occidental de la nostra llengua.

Amb *La inundació*, Olga Xirinacs (1936), que és de Tarragona, presenta sense cap mena de dubte la seva candidatura a aquest honor fútil però que va tan bé a les “institucions i universitats [on] s’entesten, ara encara [...], a separar dones d’homes, i es fan estudis sobre literatura de dones [...], en comptes de la discriminació més evident, la dona al gueto, a la cabana dels empestats”.

I ho fa amb una realitat muntada al voltant d’un joc ben interessant; per clàssic, temptador i amb mala bava.

Clàssic, perquè basteix una realitat paral·lela a la nostra contemporaneïtat mitjançant la creació d’un *alter ego* de l’escriptora –una Maria Romana abandonada per la fama i l’amor; la construcció d’un univers identificable (Ribalta)– i una focalització narrativa complexa, diversa i sotmesa a l’exigència argumental o ideològica de l’autora.

Olga Xirinacs ens ofereix una obra que és un joc ben interessant, clàssic, temptador i amb mala bava
CRISTINA CALDERER

la Selva. Pel que fa a la localització de l’escenari encofurnat on els turments del personatge s’acaben ofegant d’una manera previsible, l’expressió “*afedelisto*” de la minyona fidel ajuda a situar el poble de Ribalta a la carretera de Torredemolins a Vil·la de Dalt, en un terreny argil·lós, al costat d’un riu capaç d’arribar al delta de l’Ebre, sota els embassaments de la Vall Negra i dels Agullans i la central elèctrica de Comella; i la línia ferroviària i l’església romànica i la indústria aqüífera i algunes bordes i termes properes... i la seu d’un concurs de gossos d’atura que se celebra a principis de setembre.

Després del tsunami

Pel que fa al temps del relat, els esdeveniments finals d’aquesta història de recança es desenvolupen entre poc abans de les darreres eleccions municipals i poc després de l’embat del tsunami del Japó de l’any passat.

Finalment, la novel·la esquitxa el gremi de l’escriptura amb el verí d’una projecció pública arraconada injustament a l’auto-

suficiència. És aquí on l’elegància de la prosa que conforma Maria Romana es torna tan viva com una llaga que sagna: “Els déus jeeuen al seu Olimp particular i [...] s’eixuguen el cul amb paper de seda [...] i lliguen els gossos de les seves putes amb collarets de brillants.”

Ja es veu, doncs, que la prosa d’Olga Xirinacs continua amb empena. *

LA INUNDACIÓ Olga Xirinacs

Editorial: Cossetània (Valls)
Pàgines: 184
Preu: 13,90 euros

Olga Xirinacs

És una de les autores catalanes amb més obra, amb uns 50 títols entre poesia, novel·la i narrativa, que li han valgut els 25 premis més prestigiosos, literaris o honorífics

Els singulars del Raval

Els veïnats sempre han donat joc en el terreny de la ficció, des del còmic fins a l’audiovisual, perquè el contacte humà de replà d’escala és font de contrastos i de conflictes assegurats. Tina Vallès torna al Raval, un espai urbà des d’on es transforma en caçadora dels instants fugaçs de la vida i dels comportaments dels seus veïns. L’antic Barri Xino ha canviat molt des que s’hi passejava la Monyos, però encara manté una aurèola d’exotisme i diversitat social que tantes pàgines literàries ha alimentat. Vallès reformula les singularitats i les converteix en un epígon d’una llarga tradició literària.

Avui el barri és un espai on cohabitaven gent gran i immigrants. Els seus personatges es

caracteritzen pels atributs físics o les actituds. La soledat i la malenconia, reflectides en mirades tristes i buides, són contrastades pel distanciament irònic, però no exempt de tendresa, de la narradora.

El Raval és presentat des d’una visió irònica i desmitificada. Una mirada que ha guanyat agudeses visual i força literària des de *L’aeroplà del Raval* (2006) i que assoleix una cota notable a *Maic* (2011), una *nouvelle* narrada per un nen de vuit anys. I que és clarament un *spin-off* d’*Els adultets*, aquests nens que

UN ALTRE GOT D'ABSENTA Tina Vallès

Editorial: La Breu Edicions (Barcelona)
Pàgines: 128
Preu: 14 euros

“si els mires al fons dels ulls hi llegeixes el desemparament en un cos de lletra descomunal i una negreta d’un traç tan gruixut com la seva mirada”. L’observació sociològica és una constant al llibre.

La narradora enfoca els retrats d’uns individus enaltits a protagonistes literaris però reduïts, per la societat, a simples figurants d’un diorama urbà. Vallès recrea amb humanitat un nou costumisme, el testimoni de la vida al Raval i el reflex d’una globalització deshumanitzada. *